ספר הקנה — מצוה שלא להורות הלכה בפני רבו

מצוה שלא להורות הלכה בפני רבו.

וגם תנינן תלמיד אל יורה הלכה בפני רבו אלא אם כן רחוק ממנו ג' פרסאות, אמר לו רבי ואם הרב אוהב בהוראת תלמידו ונותן לו רשות יורה או לא.

אמר לו בני נותן לו רשות תוך ג' פרסאות לא יורה, רחוק ג' פרסאות יורה, אבל בלא רשות אפילו יותר מג' פרסאות אל יורה, ויותר מג' פרסאות ברשות יורה, והכוונה כי כאשר יורה אף כי נתן לו רשות ויש לו כח מרבו מקלקל הצינורות וי לאותו תלמיד המורה הוראה במקום רבו והם ג' פרסאות כי מחייב עצמו מיתה, ועל התלמידים האלו נאמר שועלים קטנים מחבלים כרמים הם כרמים עליונים על כן יזהר מלהורות, ודע בני כי רב אשי אמר אם היה זקן מופלג וחכם מופלג כבד החכם בישיבה אבל במסיבת סעודה כבד הזקן אפילו יש שם חכם מופלג, וראה והבן בני כמה העמיק דבריו כי למה לא יקדים חכם מופלג מזקן מופלג בכל דבר אבל כוונת הענין כי בקרבנות בחינת יעקב סבא כענין אכלתי יערי מחכמה עילאה והקרבן יקרא מסיבת סעודה אבל בישיבה ההוראה מישיבה עילאה.

וע"כ הוא קדום ואחז"ל שהקטן לא יתן שלום לגדול.

אמר לו רבי הדבר הזה קשה כחומץ לשיניים וכעשן לעיניים כי כשעלה משה למרום לא נתן שלום להקב"ה ואמר לו משה אין שלום בעירך וענה לו משה כלום יש עבד שנותן שלום לרבו ואמר לו הקב"ה אפ"ה היה לך לעזרני מיד אמר משה ועתה יגדל נא כח ה'.

ר"ל כח הוא תפארת ויגדל התפארת מן החסד הנקרא גדולה, והרי משה תלמיד ועבד, תלמיד שקבל תורה ממנו, ועבד כי לי בני ישראל עבדים, ואפ"ה הוכיחו הקב"ה שלא נתן לו שלום וכ"ש הקטן לגדול שצריך לתת לו שלום כדי שיהיו הקטנים במוסר אצל הגדולים, וא"כ לא בחנם אמרו שהקטן לא יתן שלום לגדול.

א"ל בני עבד לאדונו ותלמיד לרבו וקטן לגדול אין הדין נותן לתת להם שלום ומה שאתה מביא ראיה ממשה לא שנית ולא שלשת ולא פירשו לך כי כשאמר משה כלום יש עבד שנותן שלום לרבו היה לו להקב"ה להשיב יש אלא מדאמר אפילו הכי היה לך לעזרני ש"מ שהסכים לדעתו של משה אלא שבקש ממנו עזר בעלמא.

אל"ר קב"ה למה לא אמר אין עזר בעירך, א"ל בני הכי א"ל משה אין שלום בעירך לתת לי עזר על ידו וכן עשה משה הוריד עזר מלמעלה הוא חסד עולם ע"י השלום, וכן הדין נותן למה יורשה הקטן לתת שלום לגדול הלא ידעת בני שהשלום העליון הרוחני נקודה דקה נעלמת הוא כתר עליון הוא הנותן שלום לאב ולאם ולשבעה בנים הם החכמה ובינה וההיקף, זכאה להוי איהו דאמר הכי סוד

ה' ליראיו ולמה יבוא זה הקטן לשנות הסדרים כי התלמיד והעבד והקטן כשנותנים שלום (נ"ל אין מקשרים, כי אדרבא הם נותנים שלום לתלמיד ולעבד ולקטן ואין לך רשות לדבר יותר בזה כי יצדקו דברי האומר מכל צד ופינה.